

Chương 7

Hôm nay anh và em đi “duốc cá” khe Lũng nhé

- Ừ! Thế em đi chặt lá cối trước đi. Anh còn dậm lại mấy cái rỏ đã nhé. Đi với ai nữa?

- Cô Ngăn

Dứt lời Péng chạy vào nhà lấy vỏ dao rồi ton ton chạy ra vệ suối chặt gánh lá cối.

Xuống tới suối, nàng gặp Ngăn đi lên phía nhà. Nàng hỏi:

- Mà đi đâu? Không chặt lá à?

- Xong rồi, Mà đi đi, tao lên nhà nhờ thầy dậm “óp” đây.

- Đi với tao đã nào.

- Thôi mà đi một mình vậy, tí nữa tao xuống ngay bây giờ.

Dứt lời Péng đi thẳng và Ngăn về nhà. Ngăn trầm nghĩ: “Hôm nay ta phải nói chuyện ấy cho thầy hết mới được”. Ngăn cũng yêu Hàm, một chàng thanh niên thân hình mập mập, cương tính và đẹp trai. Đã bao nhiêu lần, nàng mê mãi những câu chuyện duyên dáng của chàng hoặc lời giảng dạy sang sảng trong lớp học.

Lúc nào nàng cũng tỏ ra chăm chỉ học tập và luôn luôn tìm hiểu phong tục Việt: Nàng hy vọng sẽ được chàng chú ý và rồi mai đây biết đâu nàng chẳng được cùng chàng chung sống. Có đôi lúc nàng tự nhủ: “Anh ấy yêu Péng rồi thì sao?”. Đôi lúc Ngăn ước hỏi thì Péng nhất định dấu diếm. Một lần, nàng nghi ngờ Péng và Hàm yêu nhau thực sự. Péng búi tóc ở đỉnh đầu.

Nàng chạy vào gốc cây nhìn xung quanh không có ai, rũ bộ tóc mây rồi quần lên đỉnh đầu đến chỗ Hàm đang dậm “rỏ”.

Chàng ngạc nhiên hỏi:

- Hôm nay cô Ngăn định báo tin cho tôi ăn cỗ chắc?

Ngăn thấy vui vui và trả nhời:

- Em đùa đấy, chưa lấy ai đâu anh ạ.

- Thế cô chẳng sợ người ta cười à? Nếu sau này không có thật.

- Chẳng sao ạ.

Nàng định tâm sẽ bộc lộ cho chàng biết, nhưng rồi trong một phút, nàng lại thấy có sự thay đổi “ Có lẽ Hàm yêu Péng thật, thôi ta không nên bộc lộ nữa. Để dành riêng tình đắm thắm cho kẻ đã đi trước.”

Xong, nàng rũ tóc rồi lại búi xuống gáy.

Trong lúc ấy, Péng vừa kịp về nhà gọi tất cả mọi người đi duốc cá.

Péng bảo hai người:

- Trời hôm nay nắng đây, đi duốc cá ở Khe Lũng nhất định phải được nhiều. Vì dạo này lắm tôm, cá quá đi mất. Hôm qua mấy thằng bé chăn trâu về bảo vậy.

Ngăn không để ý đến lời chị họ nói, nàng hơi buồn và nghĩ lao lung những chuyện cá nhân giữa hai người.

Hàm không biết nên hỏi đùa:

- Kia Ngăn, Péng nói có đúng không! Có thật hay cô ấy nói dối đấy?

- Không biết thầy ạ, em thấy hơi nhức đầu.

Péng bảo chàng:

- Thôi mặc nó, chúng mình đừng ép nó nói nhiều.

Hàm gật đầu, chàng nói lảng sang câu chuyện khác:

- Nắng rừng đẹp đây, này nhìn xem, những tia nắng long lanh chiếu xuống rừng như mặt đất loang lổ. Anh thích những cảnh tượng đó lắm. Chẳng hiểu sao tình quê và tình rừng quyến rũ anh thế. Anh có thể quên được những cảnh tỉnh thành đáng tởm, xa lánh các cô nàng kiêu diễm, quyến rũ, cuộc sống khát khe, bầu không khí chật hẹp.

Về miền rừng, anh thấy cuộc sống phóng khoáng, tinh thần trong sạch và lành mạnh.

Péng nhìn chàng thân mật:

- Em cũng nghĩ thế. Nhưng anh ạ, em muốn anh ở đây với Péng mãi mãi.

Hàm hiểu lắm! Con gái yêu ai, ít khi người thiếu nữ quên được tình yêu sẵn có. Họ không nghĩ gì hơn nữa! Cho nên bất cứ câu chuyện gì, Péng cũng đã động đến mỗi yêu đương của hai người.

Chàng gật đầu. Péng ngược mắt hỏi:

- Ngày anh học ở tỉnh. Anh đã...
- Làm sao?

Mãi Péng mới nói nốt:

- ...Yêu ai chưa? Em hỏi thật đấy.

Thế rồi nàng cười. Lòng vui mừng hể hả. Rồi cả ba bắt đầu leo dốc.

Péng bảo:

- Bắt đền anh đấy: hôm nọ anh đưa em đi xem bầy đã phải chèo dốc. Buổi nay lại chèo dốc. Anh đi nhanh thế. Anh phải kéo em lên dốc với nào!

Ngăn đi bên cạnh. Nàng nghe người chị làm nũng, nàng tức bực không chịu được. Nàng mắng yêu trong nỗi khổ tâm:

- Gớm! Péng! Sao mà lại quấy anh thế!

Hàm nghe rõ câu chuyện hai người. Chàng liên tưởng đến phong tục người Âu cũng giống hệt người Thái về cách xung hô. Chàng bảo Ngăn:

- Người Thái xung hô giống hệt Tây.
- Cái gì hở thầy! Giống làm sao?
- Chẳng hạn, Tây xung hô thân mật dùng tao mà thì người Thái cũng thế.

Nàng cau mày:

- Em không biết Tây Tàu gì cả. Người Thái có bao giờ tiếp xúc với họ đâu, mà thầy bảo giống hệt họ.

Hàm bảo:

- Thôi, xin lỗi nhé. Tôi chót nhớ nhầm.

Chàng ngưng lời. Điềm giống nhau chẳng qua chỉ là sự tự nhiên mà có, chưa chắc ai đã bắt chước của ai? Chàng hiểu mình thiên lệch ngu độn, Thái Tày đồng một tập tục ấy, chàng lại cho Thái bắt chước Âu chẳng qua sự ghép bắt

chước ấy, cho Thái theo Âu bởi Âu văn minh; “Cái” gì văn minh của nước văn minh vẫn là điều hay!

Ngăn vẫn nói chuyện. Nàng chỉ tay, miệng thốt lời căm giận:

- Em ghét lắm rồi. Trước đây một ông quan đến “bản” này, bố Péng làm quan Châu chiều chuộng họ quá đáng! Nào là nửa đêm lũng con gái đẹp “xoè” múa cho họ xem! Lại định bắt cả em nữa kia chứ.

Hàm cười:

- Các thiếu nữ xoè múa cho quan xem được thưởng tiền cơ mà! Sao cô lại ghét?

Ngăn bĩu môi:

- Tiền mà làm gì? Họ coi rẻ mình như bèo ấy? Xoè dục người, mệt xác, thế mà họ thưởng tiền như ăn mày. Cầm tờ giấy bạc ném xuống đất, không thèm đưa tận tay. Thầy bảo họ tử tế gì?

Péng nhìn hai người nói chuyện với nhau, nàng rất ghen tức. Tuy nhiên nàng cũng không muốn ngắt câu chuyện của họ nên lảng bẳng cách bước thoãn thoắt lên trước.

Khi tới khe Lũng, nàng gọi hai người:

- Đến rồi, Ngăn gánh lá cói xuống đây giã chứ!

Hai gánh lá cói đặt trên bãi sỏi chát thành đống.

Hàm chạy lên bụi chặt ba cây gỗ nhỏ vạt nhọn dùng làm chày giã.

Cả ba thi nhau trong công việc. Những tiếng chày nhanh nhanh, đều đều, gây niềm vui phấn khởi. Péng bảo:

- Giã khoẻ nhé. Lát nữa nước cói tan chảy xuống khe, vô số cá say.

Nói xong, nàng giơ chày thật cao giã mạnh. Ngăn nói đùa:

- Con gái có khác!

- Mày thì không? Ra giọng bà cụ, tao ghét lắm!

Ngăn trêu thầy giáo:

- Em khen thầy vậy nhé. Thầy giã khoẻ lắm! Con giai mà.

Hàm thèn thẹn tự nhủ: “Ngăn nói táo bạo quá”.

Péng nun vào:

- Con giai mà già thua con gái thì nưọng chết!

Câu truyện vui, lời nói bông đùa đều đều trong gằn tiếng đồng hồ, lá cối nhỏ như cám. Péng bảo Hàm:

- Anh đem cái “nắn” (1) này xuống đặt ở dưới kia nhé không cá nó ngửi thấy mùi cối, chạy xuôi hết. Hôm nay thế nào cũng được nhiều. Em thấy ở vũng kia hàng đàn cơ đấy!

Anh nhớ đặt dưới vũng mới ăn thua.

Hàm gật đầu.

Còn hai nàng, đẩy cối lá cối xuống luồng nước. Ngăn tát nước ở suối lên để cho những vũng nước cối chảy theo giòng.

Màu nước xanh biếc trôi theo nước suối trong veo, pha trộn với nhau. Nước cối chảy tới đâu, cá ngoi lên tới đó.

Péng vỗ tay reo:

- Cá nhiều lắm!

Không thấy Ngăn đáp, nàng gọi Hàm:

- Anh đặt “nắn” xong chưa?

Rồi nàng bỏ Ngăn, chạy lại chỗ Hàm. Hàm vẫn chưa bê đá xong. Ca ngửi thấy mùi lá cối chạy xuôi tán loạn. Péng bảo:

- Anh không biết làm rồi! Cá đi hết mất.

Nàng cầm nắn chạy xuôi và chỉ trong một lát, bê đá đặt nắn xong xuôi. Hàm nhìn phục sự quen của nàng. Chàng khen:

- Em tôi nhanh nhẹn thật!

Quay đi, quay lại, cả hai tự động sát gằn nhau. Nàng thủ thi:

- Anh sợ Ngăn biết à! Việc quái gì, nó ở đây, anh cứ đàng hoàng trò chuyện. Chẳng sợ ai cả.

- Nhưng anh ngại. Tuy phong tục tự nhiên. Không gì khôn khổ hơn thấy đôi trai gái yêu nhau qua cái hôn nồng nàn, mà Ngăn lẻ loi, cô độc!

Ngăn biết, nàng im lặng. Mặc dầu nàng cảm thấy xót xa. Péng cười, nhận lời Hàm nói đúng tâm trạng.

Cả hai đi lên chỗ Ngăn. Ngăn gạt nỗi buồn:

- Đợi một lát nữa hãy “súc” cá. Bây giờ chúng ta lên rừng lấy chuối ăn đã.

Péng hỏi:

- Thế hôm nọ mày có lên đây à? Chắc mày chặt chuối rừng đem dăm phải không. Đã lâu chưa mà chắc chín?

Ngăn nguýt:

- Mày tưởng tao dốt đấy phải không? Tao đã lấy lá soan ủ hai buồng. Mấy hôm rồi phải chín chứ!

- Chắc gì còn? Người ta lên đấy, thấy chẳng ăn rồi. Họ lại bỏ cho mày?

- Thì mày cứ đi với tao; tin là có.

Hai người theo chân Ngăn dách vào lối rậm rạp. Ngăn cầm dao phạt lá dong tìm lối đi và sục sạo trong hồi lâu:

- Đây rồi. Còn cả hai nhé!

Vừa nói xong, nàng cầm dao khều ra. Cả hai nải quả mập mập và chín màu vàng!

Hàm khen:

- Ngăn khéo chọn buồng tốt nhỉ. À, hôm này để làm lễ ăn hỏi cô Ngăn nhé. Lúc này tôi thấy...

- Thôi đừng nói nữa thầy ạ. Ăn đi đã!

Biết Ngăn không muốn nhắc lại câu chuyện buồn. Chàng im lặng, tôn trọng. Chàng nói đùa Péng:

- Đùa Ngăn một tí, ấy thế mà chút nữa nàng giận và giận thì mất phần ăn!

- Phần đây, thầy ăn đi nhé!

Cả hai người đều bóc chuối. Chuối rừng già có hột, thơm, ngon. Mỗi người ăn hết một nải mười quả đã tặc lưỡi nhìn nhau. Hàm tỏ vẻ luyến tiếc:

- Trông ngon quá mà không tài nào ăn thêm được nữa. Hay là chúng mình chặt ra mà gánh về!

- Phải đẩy.

Ngăn đồng ý, nàng rút dao chặt, xâu thành gánh.

- Quay về thôi, có lẽ cá chết nổi lên nhiều lắm rồi.

Péng bảo Ngăn, nàng quay gót. Vừa đến chỗ giã cối lúc này, Ngăn reo:

- Y như rằng bao nhiêu cá mương ngoi đầu sặc lá cối.

Ngăn chạy xuống suối. Cầm rõ vớt cá chẳng cần bảo Péng và Hàm nữa. Cả hai người cũng chẳng gọi Ngăn nữa; họ đã xuống suối xúc cá và ca khúc hát yêu đời.

Ngăn đi thẳng xuống phía dưới mặc cho Hàm và Péng ở lại sau.

Trong lúc ấy, Hàm và Péng tự do trò chuyện.

- Những cuộc bắt cá thế này thích đấy nhỉ?

Trong một phút, Hàm tưởng đến cuộc đời tương lai sống ở rừng núi. Chàng đáp:

- Ừ! Thú thật! Chúng ta làm ruộng lấy thóc giã gạo; lên khe duốc cá, có thức ăn. Chúng ta thở bầu không khí rộng, mát mẻ; vui vẻ, say sưa bên em chiều chồng. Chao ôi! đời đẹp quá!

Péng cảm thấy lòng hồi hộp. Phải chăng cả hai cùng chung thở nhịp yêu đương. Chàng nhấn nhủ:

- Péng ơi! Buổi nay đẹp quá! Khi anh nhìn thấy em cười. Anh sẽ ở đây mãi mãi, hưởng cuộc đời thanh thoảng như nắng chiều thu bên suối.

Péng lắng tai nghe, cảm thấy đời nàng đăm đuổi giây phút của tuổi xuân!

Trên nguồn thác nước vẫn reo những tiếng ngọt ngào. Chim chóc ca điệu hót nhịp nhàng. Muôn hoa lá nở tung như đón chào đôi trẻ lạc vào suối mơ!

Chú thích:

(1) Người Thái gọi “nắn” là “đó”. Tiếng Thái là “tháy”